

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 5

Fylke: Vest-Agder

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Lista

Emne: Vannbæring

Bygdelag: Heile bygda her

Oppskr. av: Anders Grostøl

Gard: der eg bor: Skottelie

(adresse): Skottelie over Farenud G.nr. 11 Br.nr. 6

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Ja

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Ja, ~~for~~ før her kom sintkpose så brukte folk trebøtte te å bere vann i både te floren å te madvann te huse, te drikke vann, te vask, å alt som der ske vann te.

Yeu, oppe i heian bar di litt "på" og "tuden mellomby mellom og å åg). Oge va laga a tre.

Da va te å ligge på begge akslan med ei innholing i da på da breiaste for halsen a ~~te~~ den som far. Eg he sett "og" med vige å tretrøye heime på Grostøl i 1870 hel der rontom Seinar he eg sett "og" med söu - te bere i å jurttrøye te hokke i bätte handlage, "hövlen".

På Lista-fladen der di flott huser a, der a der for flatt te få spring vannfrå noget sta i nøtheda Men oppe i heiestrogar he ette hann fleire kose sly spring vann i hus å flöt.

47. Hår. Då lystkaran va her, bygde
di ud Klivelausvonne å grov
røirgata he vandleiding frå
Klivelausvonne vest gjennom
Frøilandsdalen, forbi Frøilam,
Langeland, Ore, Velle å he
Langæger, å di hadde spring-
vann i sine huse, men he
andre folk blei der ikkje lagt
inn. Så spikkelere herredøpse
ho di ska gjøre me heile vann-
verke å lystkaran. Sage må
de gjøres me de. Da kan gje
springvann he mange, men
når fylkesforsyningsnema
ikkje he lov he å anvise
galvaniserte smiejernsroir
he legge inn vann me i gam-
le hus, å mange roir å spran-
gen å frosten i vinter, så
kan en forstå at de minke
effektverk på både dei som he
springvann å dei som he
brann å pampa. Vann
må gå i roir, å roiran ska
just som malingå gå he di
nye husan, å i di gamle husan
he di likt he beri vann den
stanna he husan rotne ner
for di ska stå malingbare i
vinn å ver.

De heile planøkonomi!

he bannstago. Fyst s'no bannstagen klöi
 ves. Di bejonne i toppen å klöive ma
 en kniv en fod neröve; så leggedi
 vekk kniven å klöive bare ma
 fingran å kroppen. Så smie di
 jora - böllejora - se ho bli jämblykt
 å så sjere di sveiv ma rodennen.
 Så böie di jora om bötta å seze
 mål så da a helst i Krappaste
 lage, å skjere så der andre svei-
 ven å lose sveiven ihob.

Bli så jora helst liden, så skjere
 di a litegran i sveiven se ho
 bli passelig å så seze di "drev-
 holken" å en hammnar å drive
 jora på plass på bötta.

Trejoran blei skrap å gjort fine.
 Men sian kom jororan å löiste
 trejora a, å så gikk alle
 böttan a brug ettekvert.

2 Da he eg aller sett på lista.

3 Heller iktje da

4 Kven som he ti. - kven da treffe.

Tenasa ~~er~~ her iktje å på ette krigen.

5 Ja, en a jo noid se, for vann
 må en jo ha.

6 Sjå!

7 Sjå! Thei skautan der der han bli
 fall, legge folk ettehänn im springa.

Men på flade lista a der iktje fall.

Flute å på mange gare he ti for

da her va sement å ja kjøpt

stoipt seg store behollare se å

samle reguvann i se kreture å

se vask. Sjå bagsia a blae framman for

Udøve bygda er det brønne,
siast fleire på kvar gar.

På noen få gare seje di vann
frå en hekk i nærheds

Å her langvarig frost om vin-
teren hell langvarig tørk om som-
maren, så aller litt entelstja di
fleste brønnan som tryde (blitome
me) Om sommaren når kre-
sore a ude, så he de vore
sjikk at di som he brønn
som ikkje tryde, gje di andre
lov he få madvann der.

Skå di bruge nøjje vann så
kjøre di da helst i sonne
uden lag, men ma en lous
botne som ligge å flyde på
vannet for at da ikkje ska
skvalpe ove onne kjoringa.
Tre-vassbøtta va da slutt
ma da sinkpösaen kom
da va vel 1880 bele.

Vassbøtta va viast nere både
for at ho sko stå støtt å for
at ho ikkje sko så lett tørke
op å dette i stave om som-
maren når ho ikkje va i brug.
Botnen sad i loggan. Den
^(lange) neste jora heite laggjora.

Dei tvo stavan som sto op
ma hal i te kroqjen i "häv-
len" va bare 2-2½ tommer
høgar hel di andre stavan.
Joran lagte di helst a holle-

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
ADR. NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDØY

V. Agd.
Lista

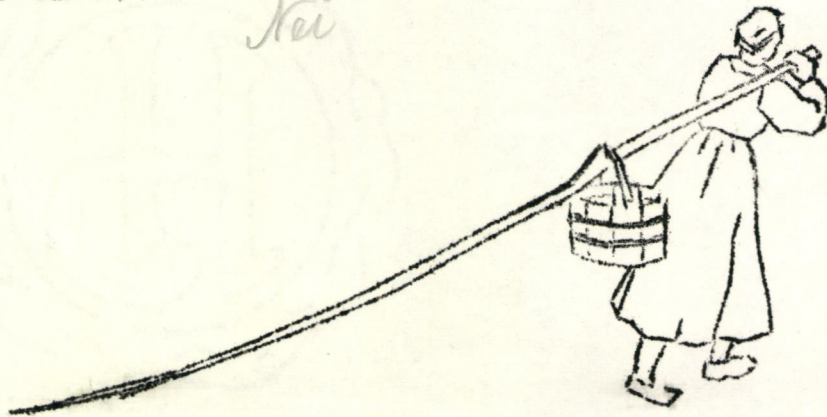
Ver gild og skriv svaret med blyant på same ark.

2611

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbæring.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan bore vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret hekk på stonga bak ryggen at den som bar (drog). Ein liten mothake på stonga gjorde at handtaket på bøtta ikkje gleid. Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvampa over. Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har vore meir vanleg å bera vatn på denne måten. Hugsar nokon i Dykkar bygd noko om det ?

Nei

Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Finst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka fiskebein og fiskehovud til brensel ?

Har ein bruka kumøkk til brensel ?

Nei.
Nei.

Anders Grostøl